

Aanvrager:	Stichting STEIM
Titel:	STEIM 2021-2022
Gevraagd bedrag:	€ 349.755

NEGATIEF

Inleiding en samenvatting

STEIM (STudio for Electro-Instumental Music) is een netwerkclub waarin experiment en onderzoek rondom geluid, muziek en muzikaliteit centraal staan. STEIM heeft vijftig jaar ervaring met het bieden van een infrastructuur voor onderzoek en ontwikkeling rondom artistieke toepassingen van technologie in muziek en digitale cultuur. De missie van STEIM is onderzoek te doen, samen met makers en professionals, naar nieuwe mogelijkheden rondom geluidskunst, waarbij de ontwikkeling van technologie dienstbaar is aan uiteenlopende artistieke en maatschappelijke agenda's.

Het activiteitenprogramma 2021-2022 richt zich op de kern van STEIM: onderzoek en ontwikkeling in het domein van geluidskunst. Vernieuwing komt voort uit voortschrijdende technologie terwijl impact van die vernieuwing met name ontstaat door verbindingen tussen disciplines en met uiteenlopende toepassingsdomeinen. Vervolgens ontstaan er dan weer nieuwe vragen om technologie en dan is de cirkel rond. Het domein van de geluidskunst (vaak een samengaan van geluid, interactiviteit, beeldende kunst, objecten en ruimtes) staat momenteel volop in de belangstelling bij verschillende soorten makers. Zij hebben anno 2020 de beschikking over hoogwaardige en betaalbare technologie om (interactieve) installaties en instrumenten mee te maken. Hiernaast zien we ook een groeiende interesse in het experimenteren met geluid en muziek bij makers uit andere vakgebieden, niet alleen in de kunsten zelf (beeldend kunstenaars, ontwerpers, architecten, keramisten, theatermakers), maar ook in andere domeinen als zorg en welzijn.

Het programma betreft een aantal verschillende activiteiten:

1. Experimenteren met geluidskunst: STEIM wordt een vaste bespeler van het Marineterrein in Amsterdam. De organisatie ontwikkelt een interactieve mobiele kubus van ongeveer een kubieke meter met 80 luidsprekers waar andere makers composities en interactieve ervaringen voor kunnen ontwikkelen;
2. STEIM doet artistiek onderzoek naar akoestische materialen en de klank van het dagelijks leven. Dit wordt toegespitst op de beleving van eten: van de klank van bestek en serviesgoed tot de compositie van de eetervaring tijdens een avond uit eten.
3. STEIM doet artistiek onderzoek naar 'luisteren' op het grensvlak van geluid en stilte in andere sectoren van de samenleving zoals zorg of welzijn, in samenwerking met relevante organisaties en professionals.

STEIM heeft een eigen locatie met werkplaatsen en studio's, maar het werken op andere locaties en de inhoudelijke vragen die daarbij horen, is ook onderdeel van het onderzoek.

Financiële analyse

STEIM vraagt een bedrag aan van € 349.755 binnen de Regeling 1- en 2-jarig activiteitenprogramma voor een 2-jarig programma. In de periode 2019-2020 wordt STEIM ondersteund vanuit de Deelregeling Meerjarige programma's van het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie. STEIM heeft een voldoende solide financiële positie.

Het vermogen om op korte en lange termijn aan verplichtingen te voldoen, alsook het vermogen om financiële tegenvallers op te vangen, zijn momenteel op orde. STEIM geeft echter aan dat de situatie na eind 2020 onzeker is. De gemiddelde jaarlijkse begroting 2021-2022 is 60,1% van de gerealiseerde lasten in 2019. Er wordt ingezet op 'optimaliseren met een klein team' en duidelijke afbakening van activiteiten. STEIM onderschrijft de Fair Practice. STEIM is niet aangesloten bij een CAO, maar volgt de omliggende CAO's wel. Voor zelfstandigen hanteert STEIM de open dialoog: het gesprek om tot een overeenkomst te komen is altijd aanwezig. Voor ZZP'ers zoekt STEIM aansluiting bij CAO's en gaat uit van een opslagpercentage van minimaal 37,5% (CAO NP) op het geldende uurtarief.

Overwegingen van de commissie

De adviescommissie spreekt haar waardering uit voor STEIM en onderstreept het belang van de organisatie voor de ontwikkeling en definiëring van de geluidskunst in Nederland. De instelling kent een rijke historie en is decennialang agendastellend geweest. Hoewel de commissie zich bewust is van de unieke positie die STEIM heeft bekleed binnen de culture infrastructuur en de betekenis van het lab voor geluidskunstenaars en makers, is ze op basis van het huidige voorstel onvoldoende overtuigd dat het programma voor de periode 2021-2022 van nationale betekenis gaat zijn voor de creatieve industrie, in het bijzonder het domein van de digitale cultuur.

De adviescommissie reageert terughoudend op het ingediende activiteitenprogramma. Ze vindt dat er weinig ambitie spreekt uit de aanvraag en mist motivering bij de gemaakte keuzes die inzage geeft in de relevantie van het programma en de bijdrage die de activiteiten gaan leveren aan het vakgebied. In de kern bestaat dit programma uit een drietal lijnen, waartussen de commissie onvoldoende samenhang ziet. Ze spreekt van willekeurige thema's die ze weinig vernieuwend vindt ingestoken. Als voorbeeld noemt ze 'micro-TONE', waarbij het onduidelijk is of de kubus al bestaat en wat deze bijzonder maakt voor publiek of de makers die er werk voor gaan ontwikkelen. Ook het programma in Sittard-Geleen rondom leegstand, vindt de commissie weinig concreet uitgewerkt en onvoldoende gemotiveerd. Wat maakt dit project urgent en hoe sluit het aan bij de rest van de activiteiten van STEIM? De commissie mist toelichting op hoe deze activiteiten gerelateerd worden aan de overkoepelende thema's. Tevens had de commissie graag een betere uitwerking gezien op de bijdragen die STEIM wil leveren op het gebied van Zorg & Welzijn. De commissie vraagt zich af hoe STEIM zich binnen dit vakgebied positioneert, bijvoorbeeld ten opzichte van muziektherapie, en wat precies de meerwaarde van hun expertise is binnen dit domein. Ook op het communicatieplan en de mate waarin er een divers publiek wordt bereikt reageert de commissie terughoudend. Ze mist een duidelijke strategie op dit gebied die gaat leiden tot het bereiken van publieksgroepen van buiten het eigen netwerk. Hoewel ze de verbindingen met het onderwijs waardeert, vindt ze deze onvoldoende om het bereik en draagvlak van het programma te vergroten. Hieruit trekt de commissie de conclusie dat het publiek vooral afkomstig is uit de eigen scène en beoordeelt ze de mate waarin een divers publiek wordt bereikt als matig. Tot slot is de commissie van mening dat STEIM meer kan doen op het gebied van kennisdissimulatie en kennisdeling van de activiteiten. Ook op dit punt mist ze een plan van aanpak in het voorstel.

Over het geheel genomen vindt de commissie het tweejarige activiteitenprogramma van STEIM van onvoldoende kwaliteit en te weinig consistent opgezet in vergelijking met andere programma's. Hierdoor is ze onvoldoende overtuigd van de nationale betekenis van het programma voor het vakgebied digitale cultuur. Hoewel de commissie de onderscheidende positie die STEIM heeft ingenomen in het definiëren van de geluidskunst onderschrijft, stelt ze dat het programma voor 2021-2022 weinig ambitieus of vernieuwend is ingestoken.

Kijkend naar de criteria van de regeling, beoordeelt de commissie de artistieke en maatschappelijke waarde van het activiteitenprogramma als bijna voldoende. De relevantie van de gekozen thematiek voor het vakgebied en de mate van divers publieksbereik worden door de commissie als matig beoordeeld. Tot slot vindt de commissie de consistentie in doel en opzet van het programma eveneens matig.

Advies van de commissie aan het bestuur

De commissie adviseert het bestuur deze aanvraag niet te honoreren. Ze verwacht, na bestudering van de aanvraag en op basis van bovenstaande overwegingen, dat de instelling in onvoldoende mate aansluit op de doelstellingen van de Regeling 1- en 2-jarig Activiteitenprogramma Creatieve Industrie en een waardevolle bijdrage zal leveren aan het veld.